

Docenić smak informacji

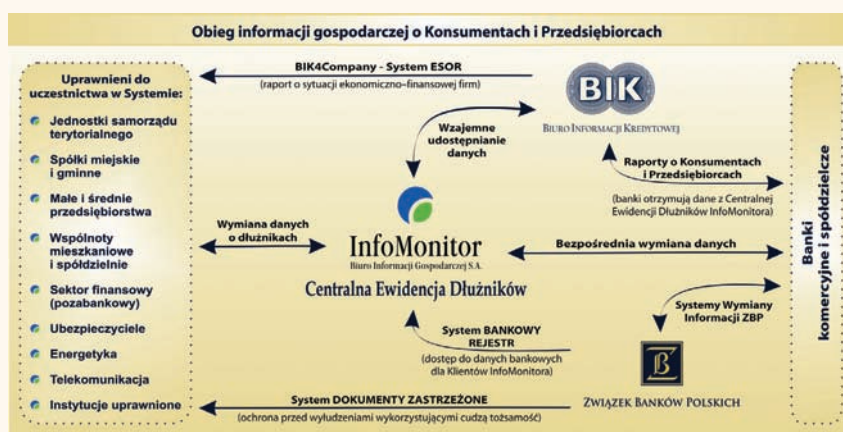
GRZEGORZ KONDEK

O informacji gospodarczej często myśli się jak o najdroższym markowym winie, elitarnym trunku, którego walory, ze względu na cenę, mogą poznać i docenić tylko nieliczni. Naprawdę jednak informacja jest tania jak barszcz, choć dla nowocześniejszego biznesu rzeczywiście smakuje jak najlepsze Chateau La Conseillante.

Informacja jest potrzebna... wszystkim. Zaufanie w życiu i pracy jest ważne, lecz w biznesie na znaczeniu szczególnie zyskuje znana prawda „ufaj i sprawdzaj”. Ostatnio staje się wręcz dewizą nowoczesnego biznesu. Potwierdzają to przedsiębiorcy, którzy sprawdzają kontrahentów i dzięki tej praktyce nierzadko unikają poważnych problemów. Bez możliwości dostępu do informacji o przeszłości gospodarczej przedsiębiorców i wypłacalności osób fizycznych biznes poruszałby się po omacku. Każda transakcja obciążona byłaby ryzykiem trafienia na nierzetelnego partnera. Coraz częściej klientem nawet małej, lokalnej firmy są nie tylko osobiście znane osoby „z sąsiedztwa”. Skąd mamy wiedzieć, kim są i czy można im zaufać? Na szczęście jest na to sposób: korzystanie z informacji gospodarczej.

Do czego są potrzebne informacje gospodarcze?

Informacja gospodarcza dostarcza wiedzy o rzetelności płatniczej kontrahenta, o tym, czy w danym momencie nie ma on problemów z terminowym spłacaniem zobowiązań. Mówi o skali zadłużenia oraz wobec jakich grup przedsiębiorców ono występuje: m.in. banki, firmy leasingowe, operatorzy telekomunikacyjni. Wiedząc o tym, że nasz potencjalny kontrahent nie płaci innym, możemy podejrzewać, że nas będzie traktował podobnie. Podejmujemy

wtedy decyzję o rezygnacji z umowy lub żądamy dodatkowych zabezpieczeń. Drugą możliwością (obecnie najczęściej wykorzystywaną przez przedsiębiorców) jest efekt windykacyjny przetwarzania informacji o zaległościach, czyli wykorzystanie siły informacji w celu motywowania dłużników do spłaty zobowiązań. Często największą obawą nierzetelnych uczestników obrotu gospodarczego jest możliwość rozprzestrzenienia się złej informacji o nich. Prowadzi to bowiem nie tylko do utraty wiarygodności, dobrego imienia i popsucia marki, ale nawet do wypadnięcia z rynku... Zdziaiwające jest to, jak szybko i łatwo odzyskuje się w ten sposób pieniądze (również tzw. przedawnione należności – o tym w ramce). Rzetelność kupiecka to także istotna kwestia pozytywnej historii płatniczej i kre-

dytowej każdego z nas (osoby fizycznej i przedsiębiorcy). To, że w przeszłości terminowo spłacaliśmy zobowiązania, pokazuje, że warto nam ufać. Legitymowanie się dokumentem potwierdzającym wiarygodność pozwala uzyskać lepsze warunki kredytowe i biznesowe. Nie jesteśmy wtedy anonimowym uczestnikiem rynku, ale poważnym i powszechnie szanowanym partnerem do współpracy. Dotyczy to każdej aktywności – od podstawowych transakcji (założenie konta, kupno telefonu, wynajem mieszkania) aż do wielkich, wielomilionowych kontraktów, w realizacji których bezpieczeństwo i rzetelność mają pierwszorzędne znaczenie.

Jak to wygląda za granicą?

Na rozwiniętych rynkach powszechnie akceptowanym, przyjętym sposobem potwierdzania wiarygodności i rzetelności w biznesie jest obrót informacją gospodarczą. Istnienie w bazach danych rzetelnych płatników stanowi swego rodzaju nobilitację. Klient, z własnej inicjatywy legitymuje się certyfikatem rzetelności (finansowym, bezstronnym i obiektywnym raportem o sobie).

Za granicą normalną sprawą jest zaciąganie przez młode osoby kredytów (np. studenckich lub zakupy na raty). Dzieje się tak nie tylko z powodu konieczności

Odzyskiwanie „przedawnionych” należności!

Powszechnie uważa się, że zobowiązania przedawnione są nie do odzyskania. Jednak nie zawsze tak jest! Przedawnia się możliwość dochodzenia wierzytelności przed sądem. Jednak sam dług pozostaje i można go zgłosić do BIG. Dane pozostają w systemie do momentu spłaty zobowiązania. Dłużnik traci wiarygodność nie tylko przez problemy z bieżącymi płatnościami, ale za bycie „zatwardziałym dłużnikiem”. Uwzględniając niski koszt usług i wysoką skuteczność (np. w InfoMonitorze), odzyskanie nawet jednego takiego zobowiązania (wraz z kilkuletnimi odsetkami) może oznaczać wpływ znaczących kwot. To w zasadzie jedyny sposób na odzyskanie pieniędzy, które do tej pory prawdopodobnie uważali Państwo za bezpowrotnie stracone.

zdobycia środków na kupno niedostępnego inaczej produktu, ale także ze względu na potrzebę wczesnego rozpoczęcia budowy własnej wiarygodności kredytowej. Na tych najprostszych czynnościach finansowych udowadnia się, że zarówno obecnie jak i w przyszłości będzie się wiarygodnym partnerem, a ponadto buduje się pozytywną historię kredytową i płatniczą, bez której rozpoczynanie działalności gospodarczej byłoby kłopotliwe.

Wymiana informacji w Polsce

Poza sektorem bankowym zapotrzebowanie na informacje gospodarcze intensywnie zaczyna się budować. W bankach od kilkunastu lat proces zarządzania ryzykiem jest stale doskonalony i wymiana informacji stała się codzienną praktyką. W pozostałych sektorach gospodarki proces ten został zapoczątkowany wejściem w życie ustawy z 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczej, która powstała w następstwie rosnącej fali wyłudzeń, oszustw oraz długotrwałych opóźnień w regulowaniu zobowiązań. Na rynku funkcjonują także systemy tworzone na podstawie umów zawieranych pomiędzy uczestnikami wymiany danych, do takich należy np. System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE.

Biura informacji gospodarczej (BIG-i)

To instytucje będące najbliższe przedsiębiorców, ale z powodzeniem wykorzystywane także przez banki. BIG-i są przeniesieniem rozwiązań, które wcześniej sprawdziły się w sektorze bankowym. Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych uchwalona w 2003 r., mimo stosunkowo ostrych rygorów wymiany informacji, nadała spore uprawnienia wierzycielom, tworząc skuteczny mechanizm odzyskiwania należności. Co ważne, umożliwiła także odzyski-

Najwięksi uczestnicy polskiego rynku wymiany informacji gospodarczych

■ **Związek Banków Polskich** – dobrowolna, samorządowa organizacja banków. Celem ZBP jest reprezentowanie i ochrona interesów banków oraz podejmowanie i wspieranie działań na rzecz rozwoju polskiej gospodarki, w tym organizowanie współpracy w zakresie budowy baz danych i systemów zapewniających dostęp do zewnętrznych zasobów informacyjnych, zwiększających bezpieczeństwo instytucji finansowych

oraz współpracujących partnerów gospodarczych.

■ **Biuro Informacji Kredytowej** – utworzone przez banki i Związek Banków Polskich. BIK gromadzi zarówno dane pozytywne o regulowaniu zobowiązań, zgodnie z warunkami umowy kredytowej zawartej z bankiem, jak i negatywne, wskazujące na niewywiązywanie się klienta banku z postanowień umowy kredytowej.

■ **InfoMonitor Biuro Informacji Gospodarczej** – informacje w ramce Biura informacji gospodarczej w Polsce.

wanie należności przedawnionych, których nie można już dochodzić przed sądem (patrz ramka)! W tym roku spodziewana jest jej nowelizacja.

Dzięki zawarciu umowy z BIG-iem przedsiębiorcy uzyskują możliwość przekazywania informacji gospodarczych do bazy danych, z której później korzystają inni uczestnicy rynku. Następuje w ten sposób wymiana danych (dotycząca najczęściej dłużników niewywiązujących się ze zobowiązań – tzw. ewidencje dłużników). Efektem upublicznienia informacji jest to, że o nierzetelności osób fizycznych i przedsiębiorców mogą dowiedzieć się inni. W przeważającej liczbie przypadków motywuje to do spłaty zobowiązań. Uda się w ten sposób unikać kosztownych i czasochłonnych procedur sądowych i windykacyjnych. Takie działanie określane jest mianem „miękkiej windykacji”.

Warto zwrócić uwagę na to, jak jest zorganizowana dystrybucja informacji przekazanych do wybranego biura informacji gospodarczej. Chodzi o to, czy przekazane przez wierzycieli informacje negatywne będą aktywnie i skutecznie rozpowszechniane, a co za tym idzie będą mobilizowały dłużników

do regulowania zobowiązań. Trzeba uważać, czy nie trafią do bazy danych, z której później nikt nie będzie korzystał.

Bezpośrednie powiązanie baz danych InfoMonitora z raportami Biura Informacji Kredytowej oraz BANKOWEGO REJESTRU oznacza, że wszystkie banki w Polsce mogą otrzymywać informacje zgłoszone do Centralnej Ewidencji Dłużników prowadzonej przez InfoMonitor. Na wnioskach o raport z BIK (prawie 20 mln raportów wydanych w 2008 r.) każdy bank może otrzymać dodatkowe dane o (nie)rzetelności konsumenta lub przedsiębiorcy w funkcjonowaniu z innymi niż banki branżami. Pozwala to lepiej ocenić wiarygodność Klienta, starającego się o kredyt i inne usługi finansowe.

Ponieważ trudno sobie dzisiaj wyobrazić funkcjonowanie bez usług bankowych (zarówno dla konsumentów, jak i dla przedsiębiorców) łatwo uświadomić sobie, dlaczego „miękką windykacją” udostępniana przez InfoMonitor jest skuteczna.

Najlepsze efekty windykacyjne (nawet 95 proc. skuteczności) notowane są we wspólnotach mieszkaniowych – wobec osób zalegających z czynszami.

Biura informacji gospodarczej w Polsce

■ **InfoMonitor Biuro Informacji Gospodarczej** – udziałowcami są: Biuro Informacji Kredytowej, Związek Banków Polskich i Polska Wytwórcia Papierów Wartościowych; BIG umożliwia wymianę informacji między różnymi sektorami gospodarki (w tym z sektorem bankowym). Najskuteczniejsze i najpopularniejsze biuro informacji gospodarczej, co potwierdzają zasoby danych, z których mogą korzystać przedsiębiorcy oraz liczba wydawanych raportów (w drugim półroczu 2008 roku dostarczał bankom i innym klientom prawie 400 tysięcy szt. miesięcznie) – w całym roku aż 4,5 mln. raportów, co daje pozycję niekwestionowanego lidera na tym rynku.

■ **Europejski Rejestr Informacji Finansowej (ERIF)** – wcześniej funkcjonująca spółka KSV BIG SA w 2007 roku została przejęta przez Grupę Kapitałową KRUK SA – wtedy powstał ERIF. Najmłodszy gracz na rynku, który poprzez funkcjonowanie w ramach grupy kapitałowej Kruk na nowo stara się budować swoją pozycję

■ **Krajowy Rejestr Długów (KRD)** – najstarszy tego typu podmiot w Polsce. Datą powstania o kilka miesięcy wyprzedził konkurencję. Ze względu na nazwę i bardzo często pomijany w komunikacji własnej i w medialnych publikacjach (obowiązkowy dla takich instytucji) dopisek „biuro informacji gospodarczej” często mylone jest z instytucją państwową. Podobnie jak pozostałe BIG-i jest to jednak spółką akcyjną (KRD w całości należy do osoby prywatnej).

Najważniejsze systemy wymiany informacji ZBP

- **BANKOWY REJESTR** – stosowane z sukcesem, niezastąpione narzędzie pierwszej fazy oceny ryzyka związanego z potencjalnym klientem banku. System identyfikuje klientów niewywiązujących się ze zobowiązań wobec banków, gdy ich łączna wartość przekracza 200 zł (konsumenci) i 500 zł (przedsiębiorcy), a świadczenia powstałe w wyniku tych zobowiązań są wymagalne od co najmniej 60 dni. Istotnie ogranicza liczbę osób oraz czas potrzebny na wykonanie wstępnej oceny klienta, w aspekcie podstawowych kryteriów stosowanych w bankach. Zaletą systemu jest łatwość dostępu i możliwość weryfikowania klientów w oparciu o dane aktualizowane codziennie.
- **DOKUMENTY ZASTRZEŻONE** – podstawowe narzędzie do eliminowania z obrotu zastrzeżonych dokumentów. Pozwala zidentyfikować prawie 1 900 000 dokumentów, wśród których znajdują się m.in. dowody osobiste, paszporty polskie i zagraniczne, karty pobytu, prawa jazdy i dowody rejestracyjne, książeczki wojskowe i marynarskie, karty płatnicze czy skradzione blankiety. Utracone dokumenty wykorzystywane bywają np. do wyludzenia kredytu, zakupu telefonu i innych transakcji lub zawłaszczenia pieniędzy, kradzieży wypożyczanych przedmiotów, podpisywania umów najmu w celu kradzieży dobytku. Korzystający z Systemu DZ mają możliwość skutecznego zabezpieczenia się przed takimi próbami.
- **AMRON** – System Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami – gromadzi informacje o nieruchomościach i ich cenach transakcyjnych. Umożliwia systematyczne monitorowanie rynku nieruchomości i ponowną wycenę wartości nieruchomości zgodnie z wymogami nadzorczymi oraz dyrektywą CRD. Wiarygodne i rzetelne informacje o cenach transakcyjnych nieruchomości ułatwiają podejmowanie decyzji związanych z finansowaniem nieruchomości.

Najważniejsze usługi Biura Informacji Kredytowej

- **SI BIK Klient Indywidualny** – udostępniane są „Raport PLUS” oraz „Raport PLUS z Informacją o Ocenie Punktowej”. Pierwszy jest informacją na temat danych osobowych Wnioskodawcy, przetwarzanych w bazie BIK. Pozwala sprawdzać: aktualny stan danych podlegających międzybankowej wymianie; skalę aktualnych zobowiązań (w tym liczby kredytów, kwot pozostających do spłaty oraz kwot ewentualnych zaległości) oraz informacje o zamkniętych lub spłaconych zobowiązaniach. Dodatkowo taki raport może być wykorzystany jako swoisty „CERTYFIKAT WIARYGODNOŚCI”, w relacjach z podmiotami innymi niż instytucje bankowe, gdy: kupujemy samochód, wynajmujemy mieszkanie, zawieramy umowę o pracę, czy ubiegamy się o kredyt za granicą. Informacja o Ocenie Punktowej zawiera informację o ocenie punktowej BIKSCO CreditRisk®. Ocena naliczana na podstawie aktualnych danych, przekazanych do BIK przez banki i SKOK-i.
- **SI BIK Przedsiębiorca** – baza danych do oceny ryzyka związanego z podjęciem współpracy z danym przedsiębiorcą. Dostęp do danych obu ww. baz mają także przedsiębiorcy pozabankowi poprzez InfoMonitor BIG SA (o czym w rozdz. Biura informacji gospodarczej).
- **System ESOR (usługi BIK4Company)** – ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów gospodarczych prowadzących pełną sprawozdawczość finansową. Obejmuje takie obszary działalności, jak: zyskowość, rentowność, płynność, sprawność działania, zadłużenie. Raporty zawierają także informacje o najważniejszych artykułach prasowych. Wszystkie informacje obrazują sytuację na tle konkretnej, wybranej przez klienta branży (na podstawie klasyfikacji PKD).

Ile kosztuje współpraca z BIG?

Konstrukcje cenników najczęściej oparte są na abonamentach, umożliwiających klientom różne warianty współpracy. Zanim podpisze się umowę i wybierze wariant współpracy, powinno się przeanalizować oferty pod względem swoich potrzeb.

Na początku należy zadać sobie pytania dotyczące dostępu do informacji przekazywanych przez innych. Czy chcę, przed zawarciem umowy, sprawdzać potencjalnych kontrahentów i zdobywać wiedzę o tym, jak realizowali swoje zobowiązania? Czy interesuje mnie jedynie historia płatnicza konsumenta lub przedsiębiorcy wobec firm, wspólnot mieszkaniowych, czy chcę otrzymać także informacje o zaległościach wobec całego sektora bankowego (to, poprzez BIK, oferuje wyłącznie InfoMonitor)?

Następnie ocenia się swoje „potrzeby windykacyjne”. Jak znaczne są zaległości moich klientów z płatnościami? Czy są to znaczne kwoty od niewielkiej liczby dłużników, czy masowe, ale drobniejsze zaległości od dużej liczby klientów? Do kogo mają trafiać dane o naszych dłużnikach (czy także do sektora bankowego)?

Dzięki odpowiedziom na te pytania oszacujemy miesięczne potrzeby pobierania raportów o innych oraz o potencjalnej liczbie przekazywanych przez nas informacji

o długach – są to najważniejsze elementy wpływające na koszty. W zależności od wybranego wariantu, współpraca z BIG może kosztować od kilkudziesięciu zł wwyż za abonament i od kilku do kilkudziesięciu złotych za pobieranie pojedynczych raportów i przekazywanie własnych informacji.

Jeśli wybierzemy biuro o wysokiej skuteczności, to bardzo szybko odzyskamy zaległe należności, a często także pieniądze uznane do tej pory za przedawnione. Odzyskanie zaległych zobowiązań to zmniejszona liczba spraw sądowych i poprawa terminowości płacenia przez wszystkich klientów.

Ostrzegam przed pochopnym podejmowaniem decyzji przy wyborze BIG-u tylko na podstawie ofert promocyjnych. Współpraca z BIG powinna być decyzją długoterminową – warto przeanalizować koszty, jakie będziemy ponosić po promocji – czy kilka złotych za informację nie zmienia się w kilkadziesiąt...!

Nowelizacja ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych

Sprawniejsze funkcjonowanie biur informacji gospodarczych oraz ochrona interesów wierzycieli to główne cele założeń nowej ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych, przygotowanej przez Ministerstwo Gospodarki. Zamierzeniem jest także zmniejszenie

obciążeń administracyjnych, nakładanych na BIG-i i przedsiębiorców oraz stworzenie warunków do zarządzania informacją gospodarczą i ryzykiem działalności. Nowe rozwiązania mają zapewnić wzrost bezpieczeństwa obrotu gospodarczego przez lepsze mobilizowanie przedsiębiorców i konsumentów, do zapłaty zaległych zobowiązań.

W tym celu został wprowadzony otwarty katalog podmiotów przekazujących dane o wierzytelnościach, obejmując także podmioty publiczne, które będą mogły przekazywać informacje w zakresie należności cywilnoprawnych (np. czynsze, opłaty za wywóz śmieci).

Jak docierać do informacji?

W Polsce zbierane są ogromne ilości danych, zajmuje się tym wiele instytucji... Jak je wybierać, filtrować i wykorzystywać w praktyce? Dotarcie do informacji i wybór odpowiedniego źródła nie musi być trudne. Pomocą w tym zakresie służą doradcy centrów informacji gospodarczej. Biorą udział w regionalnych konferencjach i szkoleniach. Docierają bezpośrednio do przedsiębiorców i instytucji, które są zainteresowane zagadnieniami wymiany informacji. Więcej o możliwościach korzystania z doradztwa i pomocy doradców CIG na stronie www.cigi.pl. ■

inwestycje.pl

Codzienna dawka informacji
dla aktywnych inwestorów

GIEŁDY • AKCJE • NIERUCHOMOŚCI • FUNDUSZE

The screenshot displays the homepage of the 'inwestycje.pl' portal. At the top, there's a navigation bar with categories like 'Inwestycje Tradycyjne', 'Inwestycje Alternatywne', 'Finanse Osobiste', 'Finanse Firmy', 'Biznes', and 'Prawo'. Below this, a main headline reads 'Rekordowe wzrosty budownictwa mieszkaniowego w Polsce' (Record growth in residential construction in Poland), with a sub-headline 'Do 2010 r. segment budownictwa mieszkaniowego w Polsce będzie rosł na tle wysokiej sprzedaży mieszkań na rynku pierwotnym w latach 2006-2007, skądiam czego będzie...'. The page is filled with various news snippets, market data tables (including WIG, WIG20, WIG30), and sections for 'Notowania, Rankingi, Gra inwestycyjna' and 'Gospodarka'. The layout is organized and professional, typical of a financial news portal.

Już 600 tysięcy inwestorów
korzysta z portalu Inwestycje.pl

Inwestycje.pl to jeden z największych portali finansowych w Polsce.
Zajmujemy 7. miejsce w ogólnopolskim rankingu popularności portali wg badania Megapanel PBI/Gemius - węzeł "Biznes/Finanse/Prawo".
Więcej informacji na: www.inwestycje.pl/reklama lub reklama@inwestycje.pl

BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ

Raporty Biura Informacji Kredytowej dają obszerną wiedzę o klientach Banku i ich historii kontaktów z innymi bankami. Wszystkie Raporty służą ocenie wiarygodności i zdolności kredytowej ich klientów.

Dlaczego jesteśmy wiarygodni?

- informacje od nas pozyskuje około 14 tysięcy placówek bankowych i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych;
- klienci BIK mają ponad 96% udziału w rynku kredytów detalicznych;
- analizujemy ponad 51 mln rachunków kredytowych należących do ponad 17 mln osób;
- udostępniliśmy ponad 58 mln raportów kredytowych (od początku działalności operacyjnej do VI 2008 roku).

Wszystkie pytania prosimy kierować na adres marketing@bik.pl

Raporty BIK4Company

Umożliwiają ocenę sytuacji ekonomiczno finansowej przedsiębiorstwa pokazując:

- wiarygodność finansową;
- sytuację na tle branży;
- pozycję na tle konkurentów;
- ryzyko inwestycyjne branży.

BIKSco CreditRisk:

- narzędzie oceny ryzyka kredytowego;
- określenie prawdopodobieństwa wystąpienia poważnych problemów w obsłudze zadłużenia produktów kredytowych przez klienta;
- możliwość łączenia z wewnętrznymi modelami scoringowymi banku.

APS (Application Processing Services) umożliwia:

- Ocenę wniosków kredytowych;
- Zarządzanie portfelem kredytów odnawialnych.

APS to:

- szybsza decyzja kredytowa;
- większa sprzedaż kredytów;
- większa kontrola procesu sprzedaży;
- mniejsze koszty procesu kredytowego.